

Poštarina plaćena u gotovom.

SAMOBORSKI LIST

God. XXII

U Samoboru, 1. prosinca 1925

Br. 23

„Samoborski List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu — PRETPLAĆA na cijelu godinu iznosi 10 D. — Plativo i naživo u Samoboru

Uprava i uredništvo nalazi se
GLAVNI TRG br. 3
(tiskara S. Šek.)

OGLAŠE prima uprava prema cjeniku. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se zaista popust. Rekopisi se ne vraćaju.

Rad na narodnom prosvjećivanju.

Naš narod pripada među one evropske narode, koji imaju još znatan broj analfabeta. I u prosvjeti se toliko zaostalo, te će trebati mnogo rada i vremena, dok se uzmogne naknaditi, u čem se zaostalo. Da se to što brže i sigurnije postigne moralna je dužnost svih inteligentata, koji su iz naroda potekli, a kojima je on pomagao, da se iskoluju i obrazuju. Najlakše i najuspješnije mogu tu zadaću izvršiti nastavnici osnovnih škola. Nastavnici su naši to i dosada i u teža vremena s voljom i ljubavlju radili, pa će jamačno i sada u slobodnoj Otadžbini kad nam ne gospodari i ne smeta tuđin, komu je išla u račun što veća nepismenost i prosvjetna zaostalost u narodu.

U prvom nam je redu potrijati nepismenost u narodu i raditi na tome, da se što više umanjuje broj nepismenih ljudi. Toj zadaći služe Analfabetički tečaj. Za njih je sad zmsko doba osobito zgodno, kad seljak nije zauzet toliko svojim poslovima.

Pored rada u Analfabetičkim kursevima oko narodnoga prosvjećivanja dobro će poslužiti i prigodna popularna predavanja iz svih grana nauke. Samo se po sebi razumije, da takva predavanja imaju biti daleko od svake političko partijske ili kakove druge namjene, koja bi mogla da u kojem dijelu naroda izazove nezadovoljstvo.

Narodnom prosvjećivanju moći će dobro poslužiti i školske knjižnice, iz kojih se mogu pozajmljivati knjige na čitanje pučanstvu, a to je sve dopušteno po postojećim propisima o škol. knjižnicama.

Milan Langi

SAMOBOR

Narodni život i običaji.

(Nastavak).

Na mlade i kvaterni noći i staro Jurjevo zstajadu se na križajni i tam ogen kuriju. Drugač ih je videti tu al tam po noći kak male lući po polu. (Opaz' li u tamnoj noći u polju luć, koja ti se primiče, pljuni protiv nje, pa ti neće nauditi.) Coprnica se zna v sili premetit i v žabu krastaču (veliku) Takva žaba mora se na železne rogle nahost, al pak s kamenem vubit, da bu jedna coprnica majne.

Najveće spravišće na staro Jurjevo (23 travnja.) Onda ih je pun luft. Zato se na taj dan moraju krave još pred mrakom dotirat s paše. Koju kravu najde coprnica vani, tu onda zmir doji. Na staro Jurjevo se puca pod večer z mužarov z blagoslovenem prahom i z onem šprihom, kaj je ze sreleone divjačine zvadjen. Z drugom ničem ih ni moći vubit. Onda (23 travnja) ih je se puno. Su noć jašeju saka na svojem koju na K'ek na velik spravišće. Za kojna ima saka jednega čoveka. Koja ga nima, ta si ga zeme na putu, do kega ima oblast.

U ovom smislu izdao je Veliki župan, Prosvjetno odjeljenje u Zagrebu raspis na sve školske zavode i općine, da porade oko osnivanja analfabetičkih kurzeva i pobrinu se oko narodnoga prosvjećivanja.

Kako saznajemo, otvorit će se i u samoborskoj školi analfabetički tečaj, na koga koga se već sada upozoravaju svi prijatelji narodne prosvjete, da sve nepismene upute na ovaj tečaj, kako bi se njime mogao što obilnije okoristiti.

Rešenje prigovora protiv općinskoga proračuna.

Rješavajuć prigovore g. Mije Kokmana i drugova protiv općinskoga proračuna za godinu 1925 odobrio je g. veliki župan zagrebačke oblasti odlukom od 31. kolovoza 1925. proračun sa prihodom od 579.540 D rashodom od 632.548 D 76 p manjkom od 53.003 D 76 p, koji se ima pokriti raspisom od 69% općinskog nameta na porez od 75.48 D 75 p.

Po tome plaćati će samoborski porezovnici 69 para na svaki dinar poreza a ne 1 D 24 pare na svaki dinar poreza u ime općinskog nameta kako bi ga imali biti plaćati prema općinskom proračunu. To je uspjeh prigovora g. Mije Kokmana i drugova protiv proračuna.

„Samoborac“ napisao je o tome u broju od 10. listopada slijedeće: „Sreski poglavar ističe utok Mije Kokmana i drugova, koji su na županiju podnijeli prigovor na nekoliko strojem tiskanih araka, te je županija obzirom na jadikovke tih gradjana križala ono, što je moglo da smanji opć. namet.“

Ako coprnica dobi komad štrika od one hiže, gdi je dojna krava, onda ga hiti doma prek trama, pak na ta štrik pri sebi doma doji tu kravu.

Ako v mladi al pak kvaterni petek dojde coprnica k hiži kaj prosit, ne sme joj se niš dat nit za plaću, nit zabadov, drugač — ve liju — da ima oblast do krave njihove. A takve nit nedu drugam prosit, neg samo tam, gdi imaju krave pri hiži. Ako ji se baš mora nekađ dat, da ji se ne zimeriš, onda zemi z neznega grunta, dvorišća, plota i dr. makar samo grudicu zemle, kakvu treščicu, al drugo kaj, i onda nima već do tebe i do tvojeoga blaga oblasti.

Povedaju ljudi, da poznaju coprnice, koja nima krave, al pak ima samo jednu, pak ima pri hiži više mleka neg drugi, gdi su tri četiri krave. Nacoprano mleko se itak pozna: voda je voda, a i vrhno je vodeno i peni se. Po noći se mleko ne sme nosit v otkriti posudi, drugač ima u coprnice do krave oblast. Nit mlezivo se ne sme nikam od hiže nositi nit po danu nit po noći.

Čjo oče zezvediti, koje su ženske coprnice, nek ide k polnočki, nek pod cirkve-

Zar je g. veliki župan zagrebačke oblasti riješio prigovore „obzirom na jadikovke tih gradjana“, a ne na temelju zakona!?

Utočitelji nisu toli nisko pali, da bi se kod javne vlasti služili „jadikovkama“, ali oni su i toliko razboriti, te vrlo dobro znadu, da se „jadikovkama“ ništa postići ne može kod javnih vlasti, temeljem zakona pobijali su općinski proračun. Kojim uspjehov evo se vidi.

No citirana odluka nije ih potpuno zadovoljila, pak su protiv iste uložili utok na ministarstvo unutrašnjih dela u glavnom s ovih razloga:

Niti pare, a ne 300.0 D za „nepredvidljive gradjevine“, kako je pobijanom odlukom dozvoljeno. Ako je potrebno izvan proračuna što graditi, imade se predložiti zastupstvu nacrt i proračun troškova, te raspisati jeftimba. Graditi će moći načelnik, što će zastupstvo dozvoliti, potrošiti koliko će ono odobriti. Izvedenu gradnju imade pregledati stručnjak.

Kada bi se ovako postupalo a to je propisano, zar bi izgradio bio bivši načelnik one dvije škarpe s lijeva potoka Gradne na Novom trgu, koje je voda potoka toli brzo razjurila, bez nacrtu, troškovnika i jeftimbe most i t. d.

Zatim je utok uložen protiv 38.840 D skuparinskoga doplatka opć. činovnicima jer im je država „Uredbom“ od 21. februara 1921. utoliko dozvolila godimice 10% iznos od u blagajnu odnosne godine uplaćenog poreza.

Zatim protiv 26.198 D 76 p za ovu godinu mirovinskoj zakladi općinskih činovnika dokle god ne bude opć. zastupstvu na uvid predložen zamoljni iskaz o novčanom stanju zaklade.

num kapčum pobere sedem kamenčekom i nek je dane vu škropancu v blagoslovenu vodu koja je pod korušen, i ni jedna coprnica ne bu mogla dale t, neg samo do škropilnice.

Još se i tak more zeznat, koja je žena coprnica: Gdo to oče nek dela od Lucijnega do Božića stolček na četiri noge; al ne sme bit nit jedne ščike nit čavla vu jnem. I to ne sme napraviti najempui, nek mora na jnem saki dan nekađ napraviti, tak da ni jednega dana ne prepusti, a na badnak mora bit gotov. I ta stolček nek zeme sebum, kad bu išel k polnočki, i nek ostane najzajdni pri vratu, i kad bu podigajne, nek stane na ta stolček i nek gleda po cirkvi i bu videl se coprnice, jer budu okrenene k vratam. A kad bu polnočka van, nek hitro beži domom, da ga ne bi coprnice dostignile. Mora si takaj zet sebum v žep maka al žita (prosa), i nek posipava za sebum, da malo zamuti coprnice, koje to zrnje pobiraju. Takov se ne sme nigdar već po noći zadržat nigdi, dok je god živa koja od tih coprnice. Da ga gdi najdu, bi ga saga zmantrale i zmotala.

(Nastavit će se).

Od godine 1892. dalje plaćala je općina u tu zakladu svake god ne diktiranu svoj svotu svaki stalno namješteni opć. činovnik imade platiti 25% od plaće pristupniku, 25% od svake povišice plaće, 5% mjesečni redoviti prinos od plaće i t. d.

Pak par još uvijek ne dostaje golema ta uplaćena jur svota za mirovne naših opć. činovnika, uoči li se činjenica, da je od godine 1882 do danas izdano iz te zaklade samo nekoliko hiljada kruna jednoj udovici činovnika, koja se je za krako preudala.

Dajte općini uplaćenu svu gotovinu pak će ona sama voditi svu daljnu brigu oko plaćanja mirovne svojim opć. činovnicima.

Zatim protiv 17.500 D za »nepredvidljive troškove«. Ta za 24 sata može sazvat g načelnik sjednicu zastupstva ima li silni kakav proračunom neosigurani izdatak općinskog novca.

To su uglavnom razlozi utoka. A sada uocitelji očekuju r. z. i. t. — G —

Naš narod u Americi.

Odgovor na jedan napadaj.

U českom dnevaiku »Svornost« od 25. travnja 1925 bio je dopis pod naslovom »Stare Vzpominky«.

U istome dopisu Innocent Miller prikazuje gdje Anu Beauchan, koju je čičaška policija uapsila prošli tjedan sa banditom Fernekes, kao samoborku, dočim je poznato da je Ana Beauchan redom iz Kranjske.

U ostalom nas se taj dopis ne bi ni najmanje ticao kada ne bismo poznavali pisca i svrhu njegova pisanja, koji odše mržnjom na sve, što je svakom Samoborcu milo i to jedino zito, što mu nas nekolicina nismo htjeli kroz prste gledati na njegov rad u nekim od naših odsjeka u kojima je neko vrijeme bio tajnikom.

Znajući da nekoje češke novine sa radošću donasaju sve što je ponizujuće i štetno za naše hrvatsko ime i čast, kao i u ovome slučaju Innocent Miller po nekoliko puta spominje Samobor i Hrvatsku samo zato, da si čitatelji »Svornosti« što bolje upamte da se je opet neko od Hrvata ogriješio o zakon i sigurnost svojih sugradjana.

Ljubav prema našem rodnom mjestu i narodu nalaze nam da klevetu, koja se baca na naše rodno mjesto Samobor odbijemo.

Radi toga je »Prosvjetni Klub Samobor« na prošloj redovitoj sjednici uzeo ovaj Millerov dopis u pretres i zaključio jednoglasno, da ga u javnosti pozove na odgovornost, neka dokaže, da je njegovo pisanje istinito. Ne učinili to ili ne opozove u javnosti, smatrat ćemo ga klevetnikom i smutljivcem te kao s takovim postupati.

Za Prosvjetni Klub Samobor:

Mijo Knaf, predsjednik.

G. Innocent Miller (tako se je u Samoboru popisao) imade najmanje prava podgrdnog o Samoboru govoriti, gdje je ostavio odlaskom u Ameriku dosta neurješanih stvari koje još do danas nije uredio. — Op. Ur.

Martinje u sv. Martinu pod Oklćem.

Martinje je posljednje prošćenje ove godine u samoborskoj okolici. Pošto to prošćenje pada u kasnu jesen kad već zima svojom ledenom rukom kuca na vratima vazda je slabo posjećeno pa i taj mali broj »vrijemara« je uslijed zime slabo an miran. Na-

pokon i sam svetac Martin ne uživa u narodu onoga pieteta, što ga uživaju drugi sveci kao n. pr. sv. Mihalj, sv. Antun i drugi; jer mu se ljudi višeput »bona fide et ex simplicitate cordis« (ne misleći zlo) podsmijevaju i kažu mu, da je »gusku vkral«, jer ne znaju, odakle njegov atribut, ta bijela ter tusta — guska. Martin je naime bio skromni redovnik, obučen u cilicij (kostrijet) ali pun kreposti, pa ga zato htjedoše izabrati biskupom u Francuskoj, no on, da tome izbjegne, sakri se u kotac medju guske, koje ga svojim gakanjem odale — i tako tog vrlig muža izabraše Francuz biskupom.

Svetac Martin je popularan u našoj domovini, no ne toliko zbog svojih kreposti, već više zbog »pečene guske z mlinci« i zbog mošta, što ga on krsti imenom »vino«. Te pak tri stvari vrlo razveseljuju naš narod, a kako i re. kad »guska z mlinci« i »kršteni mošt« konveniraju i linim — oprostite mi! — želucima, kamo li ne siromašnome svijetu, koji rijetko kada okusi kakvi masniji zalogaj. Kod predbe te martinjske guske narod naš ne običaje obavljati nekakvih posebnih ceremonija, no kod krštenja mošta znadu gdje gdje osvanu i šaljive ceremonije, slične onima kod pravoga krštenja. Kod takove svečanosti se čeljad maskira u kuma i kumu, pa donesu na jastuku veliku staklenicu mošta u sobu, a domaćin se gerira kao krstitelj i najprije moli šaljive litanije, u kojima zavičlje ponajviše sv. Martina, a napokon izreče i formulu krštenja, nakon koje nastaje prava pravcata transupstancijacija i transformacija mutnoga, k'p. čega i kiseloga mošta u čisto, mirno i sladjahno vino!!! Kakvi se kemički proces tada zbiva u boci, respektive u moštu, to nije i ne budu nikada riješili ni svi kemičari ovoga svijeta! Zna se samo to, da se je mošt pretvorio u vino, ali kako, to ne zna baš nitko! No dosta je šale. Tu se naime niti ne radi o kakvoj pretvorbi, već tu igraju glavnu ulogu pojmovi iliti nazivi »mošt« i »vino«, dočim je ona opojna sadržina staklenice ostala ista i na samo Martinje — kao i prije Martinja. Općenito je mnijenje, da mikrobi (kvasne gljivice) u moštu do Martinja svojom organskom akcijom pretvore sav slador mošta u alkohol i ugljični dioksid, a kad je taj proces gotov, tad ljudi više ne kažu onoj opojnoj tekućini »mošt«, nego »vino«. Sporedno je pak pitanje: što se događa poslije Martinja sa pomenutim mikrobima? Mikrobi poslije Martinja nemajući više posla žalosni tonu na dno staklenice, odnosno bačve, gdje u droždji vina izgaraju od želje za novim omiljelim radom. To su možda jedini stvorovi, koji nikako ne će da ljenčare, a mi ljudi se žalibože prečesto podajemo ljenosti i s veseljem hrlimo u njezin naručaj, jer ona nekako prija — oprostite mi! — salu ili loju našega tijela.

Ove godine je čitave martinjske noći zviždala bura i pljuštala m'zla kiša, a nije bilo bolje ni na samo Martinje. Svijet se je radovao ljetošnjem prošćenju, no uzalud Misli se je, da će biti ljepo, vrijeme i da će nastupiti »babje ljet«, no nastupila je — »babja zima«, a ne »babje ljet«! Napose ove godine smo svi gojili veliku nadu, da će se ovdje razviti martinjsko prošćenje u većem stilu, negoli prijašnjih godina, jer su dva mlađa društva kanila da pridonesu svoje društvene znakove na blagoslov, a osim toga je imalo da prviput osvane na pijacu mlado muzičko društvo sa »pleh-instrumentima« i da nas pozabavi. Blagoslov društvenih znakova se obavio, muška je pridošla, no unatož svega toga je radi lošeg vremena prisu-

stivovao vrlo maleni broj naroda. — i tako veselici kakovoj ni traga ni glasa. Iz Samobora je došao i jedan »licitar s kolači« pa r'zapeo svoj čador na trgu, no mislim, da je više zebao, nego li prodavao svoje slatke »bebe«, »srca«, »konje«, »kolače« kojekake medene »kolače«, dočim na bačvi »gvirca« i »medice« ni pipe »otkvrnuo nije. — Rano poslije podne nestalo je sa trga i posljednjeg čovjeka.

Marija pl. Horvat:

Domaće vijesti.

Dan ujedinjenja

Danas kao na dan narodnoga ujedinjenja svečana je služba božja u 9 sati u župnoj c kvi. Ovaj se dan imade smatrati državnim blagdanom, pa zato svi uredi i školni miruju, a trgovine i poslovnice su zatvorene.

Za siromašnu škol djecu.

U subotu 28. o. mj. prigodom ugodne večeri, koju je priredio naš vrijedni obrtnik g. Vjekoslav Vrbanić, svojim prijateljima uoči svog vjenčanja, u gostionici g. Stjepana Fresla sakupleno je od prisutnih na prijedlog g. Viktora Matote, za Langovu zakladu za podupiranje siromašne škol. djece 205 Dinara.

Oštra zima nastupila

27. p. mj. zapao je prvi snijeg, koji se i zadržao. Izgleda da će ove godine nastupiti vrlo jaka i rana zima, kada već sada imade 12—15 stupnjeva ispod nišice.

Premještanje.

Kancelista kod sreske oblasti u Zagrebu g. Stjepan Mihelić, premješten je u istom svojstvu sreskoj oblasti u Samoboru.

Koncert »Jeka«.

U nedjelju dne 22. pr. mj. na dan sv. Cecilije zaštitnice glazbe priredila je naša »Jeka« koncert. Na programu bila su 4 mješovitih zborova. Sučič: »Tekla voda«, Svab. »Vasovalec«, Mokranjec: »Druga rukovet«, i Kolessa: »Devčino moja« i »Oj pod hajem« te 2 muška zborova od Matza: »Naša pjesma« i »Pri sv. Kralju«. Zborovi su otpjevani skladno te je prisutna publika nagradila »Jeku« pjeskom. — Poslije koncerta bio je ples na kojem je svirao vješt i skladni orkestar. — Nažalost bio je za ovu zabavu odziv našeg građanstva veoma slab.

Koncert naše fanfare.

U nedjelju dne 6. o. mj. priredjuje Fanfara Hrv. »Sokola« u dvorani Pensiona »Lavica« koncert sa plesom. Na programu su: »Zrinjski«, »Karišik slovenskih napjeva«, »Gorski kraj«, »More Adrijansko« i t. d. Poslije koncerta ples. — Kako si naši fanfaraši mnogo truda daju oko usavršavanja u glazbi i poduke podmlatka, a čista je dobit namijenjena za popravak sadanjih i nabavu novih glazbala, nada je da će ih naše građanstvo u tom pregnuću i svojski pripomoći. — Ulaznina je 5 D po osobi, obitelj 10 D.

Obustava šumskih globa i naknada štete

Višloc dužnosni velikoga župana razaslao je svim podređenim vlastima okružnicu u kojoj se kaže: Na temelju riješenja ministra šuma i ruda od 24. X. broj 1007. ovršno se utjerivanje šumske globe i naknade štete obustavlja do daljne naredbe ministra. Obustava odnosi se na sve slučajeve koji su punovažno presuđeni do 1. septembra ove godine. Obustavljanjem eksekucija obustavljene su i zaplijene, (popisi) učinjene za izvršenje presuda o šumskim globama i naknadi štete. Ova se obustava ne odnosi na slučajeve, koji su pre-

sudjeni poslije 1. septembra 1925. Osim toga otreduje se, da se naknada štete može smanjiti na polovicu i na trećinu, ako li je u pitanju egzistencija pojedinca ili gdje bi ona poremetila prilike u gospodarstvu. Prema potrebi može se odzvoliti i odlaganje plaćanja naknade. Ovu pravilnicu ne mogu dobiti oni koji su višestruko kažnjeni u istom deliku. Da ne bude krivoga shvaćanja u narodu, neka se tom prilikom naglasi, da će se svom strogošću provodjati propisi o čuvanju šuma.

Sa samoborske željeznice

Počam od 29. novembra odlazi na nedjelje i blagdane vlak br. 17 iz Samobora u 19 sati (na radne dane 17³⁰) a vlak br. 18 iz Zagreba u 20³⁰ (na radne dane u 19⁰⁵).

Ostali vlakovi opće nepromjenjeno prema vezom redu.

Stare školske knjige mogu se rabiti

U povodu molbe jednog općinskog zastupstva zbog upotrebljavanja rabljenih školskih knjiga mijenja se naredba bivše županijske oblasti od 25. januara 1925. tako da se krajem škol. godine mogu komisijski preuzeti rabljene školske knjige i dopušta se, da se one školske knjige, koje su čiste i neostječene, mogu iduće škol. godine dijeliti učenicima.

Komisiju za preuzimanje knjige čine u višerazrednim školama školski upravitelji s učiteljskim zborom, a u jednorazrednim učitelji ili učiteljica sa školskim odborom.

Nikolinske večer.

Planinarsko društvo podružnica Japetić priredjuje za svoje članove i po njima uvedene goste Nikolinsku večer u subotu 5. o. m. u Pensionu Lavica u 8 s. na večer.

Pozivaju se članovi da u što većem broju ko i te večeri prisustvuju — Ulaz besplatan.

Porez na imovinu dokinut

Prema zaključku ministarskog savjeta ukidaju se za godinu 1925. porez i prirez na imovinu. Ovi se plaćaju samo za g. 1918. do 1924.

Potres

Ovdje je osjačen dosta jaki potres u 1 sat 40 č. ujutro dne 23. o. m.

Grabežno umorstvo

U petak 20. pr. m. otputio se je rano u jutro seljak Petar Kizina iz Dreznika opć. sv. Martin pješke u Zdenčinu na kolodvor, da vlakom podje u Karlovac na sajam. Nedaleko sela u šumi dočekaše ga u zasjedi nepoznati zlikovci i napadnu ga te ga sjekirama umoriše. Rasječena mu je upravo na grozan način glava, vrat i hrptenjača. Razbojnici oduzeli su mu gotovinu od 3000 D. Oružnic provadjaju svestrano zvide, te na stoje da besprijateljno ubijaju privratu zasluženoj kazni.

Dogodovštine bivšeg stražara

U Zagrebu uapšen je Eduard Tičar rođ. 1881. u Pušći, jer je na štetu kolograditelja Franje Pavunca u jednoj sitničariji ukradokliću kabanicu. Pavunc je morao da plati još i 700 dinara za jelo i piće, koje je naručivao Tičar. On je god. 1924. bio privremeni povjerenik u Djakovu a prije toga redarstveni stražar i nadstražar u Samoboru. On je već duže vremena boravio u Zagrebu, noseći u rukmu poljskog komesara, pa se i predstavljao kao komesar policije iz Koprivnice. Predan je u uze sudb. stola.

Nadžano

Vjenčani zlatni prsten nadjen je, vlasnik neka se upita u „pravu listu.

Umrli u župi Samobor od 15. 30 XI
Alojs Mihajinec, selj. 67 god. Hrastina;

— Mijo Žibrat, težak 22 god. Samobor; — Ana M-kek, sit. ž. vka, 23 god. V. Rakovica. — Tomo Hribar, selj. 56 god. Bregana; — Marja Horvat, r. Radovanić, selj. 72 g. Podvih; — Anastazija Vrančić r. Lastovčić, selj. 71 g. Domaslovac; — Andjela Škiljan, dijete 3 mjes. Samobor; — Mijo Božić, težak, 68 god. Samobor; — Bara Kupres, dijete, 2 mjes. M. Rakovica.

Samorotka.

(Svršetak)

Liječnici tvrde za svaki alkohol, da je štetan po ljudski organizam, a ponajviše to tvrde za »direktorov« alkohol; kao da samo on prouzrokuje u plućima t. zv. tahipnou ili brzo disanje; kao da samo on ubrzava sistolu i diastolu srca, t. j. da ubrzava automaciju srčanoga pulsa; samo on da narkotički uspavljuje živce; samo njega da želudac vrlo brzo resorbira, dočim da se druga pića resorbiraju ponajviše istom u crijevima itd. Sve je kriv taj sirom. Šti »direktor«! Medjutim, ima s'la raznih, uzročnika, koji djeluju na naš organizam baš onako, kako i »direktor«, pa čemu da se svadjamo samo s njim? Prosto mu to bilo! Ima on i dobrih strana; on na pr. vrlo rado izazivlje peristaltiku i ritmičke segmentacije (stezanje) crijeva i time akcelerira probavu, zato je čovjek brzo gladan, ako ga malo više pije.

Bilo kako bilo — i kruh škodi našem organizmu, ako ga previše jedemo »Direktorovim« neprijateljima valja doviknuti Horacijevu: »Est modus in rebus, sunt certi denique fines«. Vino, ma kakvo bilo, uvijek je vrijedno našeg rešpekta, jer je rodilo mnoge genije, što mu rod ljudski napose mora da prizna i zahvali. Da nije bilo vina, ne bi bilo ni divnog Platonovog i Ksenofontovog »Sympoziona«, tih najljepših napitnica Erosu, bogu ljubavi. Veličanje vina prigodom Dionizijevih svečanosti u Grčkoj stvorilo je tragediju i komediju. U tom veselju niklo je atičko kazalište, temelj našem kazalištu. Grčke vinske Diclezije stvorile su neumrla pjesnička djela; one su rodile Solokla, najvećeg tragika, Eshila i Euripida pa i komedijaša Aristofana. Bez vina ih sigurno ne bi bilo — barem bi već davno bili zamrli i umrli. Jedan od njih je samo napit mogao reći poput kakovog proletara: Etsi moriar, non ero, terra, tuus. (Ako i umrem, zemljo, ne ću biti tvoj). Da nije bilo vina, ne bi se bio napio. Noa, a da re on nije napio. Bog zna, bili uopće kada iznikla kemija, kojoj je on napipao prvi korijen. Istina, vino znade biti gdjekad occasio nemoralis, a i casus belli, no to nije krivo, vino, nego čovjek, koji njime iracionalno disponira. Ono zna i higijenički loše djelovati na organizam čovjeka, no i tu je kriv čovjek. Neki ljudi kažu, da je vino kuga i zlo ovog svijeta, a mi im kažemo: Svijet je prebrodio i prebolio silne epidemije i ratove, preboljet će i to alkoholno »zlo« — on ipak još ne će propasti.

M. H.

Društvene vijesti.

Glavna skupština »Jeka«

Hrvatsko pjevačko društvo »Jeka« u Samoboru održat će dne 13. prosinca o. g. u 3 sata popodne u društvenim prostorijama svoju redovitu glavnu skupštinu Dnevni red: 1.) Pozdrav podpredsjednika; 2.) Tajnički izvještaj; 3.) Izvještaj blagajnika; 4.) Izvještaj revizijskoga odbora; 5.) Promjena društvenih pravila; 6.) Izbor upravnog i revizijskoga odbora; 7.) Eventualija.

Pozivaju se članovi i članice svih kategorija, da skupštinu prisustvuju u što većem broju. Odbor.

Zahvala

Hrv. pjev. društvo »Jeka« u Samoboru ovim putem najljepše zahvaljuje svim onima koji su bud pretplatom, bud drugim kojim načinom doprinjeli uspjehu njeznoga koncerta dne 22. studenoga. Odbor.

iz bratovštine sv. Jurja.

Na sjednici ove bratovštine zaključeno je da se nabavi vrpca koja se rabi prigodom sprovođa članova.

Ista je nabavljena, a vrlo naša samoborka gđica Ivka Regović najpripravnije je izvezla napise na istu sa zlatom — Odbor bratovštine ovine, joj najljepše zahvaljuje.

Sokolstvo.

Hrvatski Sokol u Kostajnici

priposlao je povodom [smrti vrllog našeg starine brata dra. Martina Juranovića Hrv. Sokolu u Samoboru slijedeći dopis:

Povodom smrti neprežaljenog brata dra. Martina Juranovića, s kojim nas veže dugogodišnji zajednički Sokolski rad, u njemu, kao starješini hrvatske sokolske župe »Ljutovid Posavski, gledali smo jednog od naših sokolskih prvaka, učitelja i neustrašivog borca za hrvatsko sokolstvo, zaključeno je u sjednici odbora od 22. o. m. a na prijedlog starješine brata dra. Josipa Mašega, da se ovim putem bratskom društvu izrazi sućut, na gubitku jednog veoma zaslužnog člana

U Kostajnici 27. listopada 1925.

Starješina u z. Tajnik:

Gjuro Cvjetnić Mr. E. Van der Werth

Hrvatski »Sokol«

glasilo hrv. Sokolskog Saveza donosi na prvoj stranici sliku blagopok. brata dra. Juranovića te lijep članak iz pera brata dra. Bučara.

PROSVJETA.

S. M.: Dr. Josip Lang pomoćni biskup zagrebački (1857.—1924. Ilustrovano sa 24 slike. Zagreb 1925. — Cijena 40 Din.

SADRŽAJ: Mladost i nauči: — Porodica. — Djetinjstvo. — Gimnazija — Sjemenište. — Germanik — Duhovnička služba: Mladomisnik. — Kapelan. — Duhovnik, u bolnici. — Duhovnik i profesor u samostanu milosrdnica. — Duhovnik u sjemeništu — Kanonik i ravnatelj sjemeništa. — Župnik sv. Marije. — Pastirska služba: Pastirske dužnosti. — Katolički pokret. — Kreposti. — Pobožnosti. — Ispovijedanje. — Propovijedanje. — Književni rad. — Kurija. — Kroz trpljenje u slavu. — Bolest. — Sveta smrt. — Slava. — Narudžbe prima knjižara S. Šek.

»Almanah Narodne Zaštite«.

Za ovaj almanah stiglo je toliko književnih priloga, da bi izašle tri debele knjige kad bi se sve te radnje štampale. Prema tomu moći će zasada izaći samo one radnje, koje su u nekoj vezi s desetogodišnjicom Narodne Zaštite.

U »Almanahu« bit će svojim radnjama zastupani slijedeći naši književnici, kriminalisti, pedagogi i socijolozi: Vladimir Nazor, Viktor Car Emin, Dr. B. Miller, Vladimir Jovan, Dr. M. Popović, Ivan Verež, Dimitrija J. Stojanović, Dr. Dragutin Tomac, Adolf Vuković, Bogumil Toni, Dr. Gjuro Basariček, Miroslav Križan, R. F. Magjer, Draga Leppée, Rihard Katalinić Jeretov, Stjepan Široša, Mavro Špicer, Franjo Novljan, Zvonimir Pušar i t. d. »Almanah« će opsežati oko 200 stranica, a imat će više slika. Preporučujemo

prijateljima, da se zauzmu za raspačavanje
«Almanahe» jer čista dobit ide u korist štite-
lenika Narodne Zastite.

Vatrogasni koledar

za godinu 1920. izaći će budućega mje-
seca sa šematizmom vatrogasnih društava.
Ovo je tečaj osmi, a uredili su ga gg. Mirko
Kolarić i Bogunil Toni. Koledar se štampa
u tiskari S. Šeka.

Iz uprave.

Gosp. A. M. u M. Vašu smo čijenj. do-
pisnicu primili u kojoj se tužite da naš list
neredovito dobivate. Mi ga ovdje točno šal-
jemo na poštu i to redovito 2. i 6. u mje-
secu t. j. odmah onaj dan iza kako je list
izašao — Bit će možda krivnja tamo na Va-
šoj pošti da vam se tako kasno dostavlja pa
vas molimo, da se na vašoj pošti upitate
kada tamo list stiže. — Srdačno vas po-
zdravljamo.

Sv. Nikola.

(Priča.)

Pripovjeda se da je jednoč sveti Nikola
sa svojim djakonom Modernusom krenuo na
veliko putovanje. Prošli su kroz jednu veliku
šumu u kojoj je bila na glasu birtija poradi
svoje dobre slanine. Sveti Nikola također si
zaželio ovu znamenitu šumsku slaninu, pa mu
birtaš nekoliko komadi u zdjelici donese. Kad
se je sveti biskup svojim pristima tog mesa
dotaknuo, skoče z zdjele tri dječaka, koji su
mu pripovjedali, da ih je prije sedam godina,
kada su u šumi brali gljive, birtaš ulovio, raz-
činio, razsolio i sušio. Birtaš, vječito se izdan
pobjegne, a sveti Nikola zauzme se za dje-
čake odvede ih u svoju biskupiju gdje ih je
školovao. Još kao djeca, zbijali su ti dječaci
svakojake komedije i tepnar je. Učili bi u škro-
pelnice tinte, pa bi narod križajući se zama-
zao čelo i odijelo. Ili su pak klupe u crkvi
namazali smolom, tako da su ljudi morali na-
smoljena odijela sakrivati rukom.

Kad su odrasli pobjegne mu najstariji
dječak. Ispostavilo se ali, da je bio lupež.
Sveti Nikola tješio se srednjim svojim štite-
nikom, koji je pokazao mnogo dara za raču-
nanje. Učinio ga je svojim provizorom i pre-
poručio ga kasnije kao dobrog računđuju
u državnu blagajnu. Taj provizor, kravo je iz
blagajne i špekulirao za svoj džep. Pravo je
sad tu, sad tamo dugove na račun biskupije
i države. Za sve računao je visoke kamate,
pa je jednoga dana prodao svoje račune je-
dnomu spekulantu i pobjegao. Špekulant je
bez milosrdja utjerivao svoje tražbine, a jer
sveti Nikola nije imao dosta gotovine, da
sve podmiri, došle su na i citaciju sve cr-
kvere zlatnine, kaleži, svilena marna odijela
i t. d. Sveti Nikola videći da se je prevario
i u ovom štiteniku utješio se najmladim, koji
mu je javio, da želi stupiti u svećenički stalež.
Dobro je učio, dobro se je naučio propo-
vijedanju, i otidje u samostan z. fratra. Tamo
je sabrao svoje prijatelje fratre i stade ih
naučati da su oni siromašni a grofovi i veli-
kaši da su prehogati. Reče, da bi najpra-
vednije bilo, da su svi ljudi jednako siro-
mašni kao što su bili Kristovi apostoili. Da-
nas da imade previše cifre i bogatstva, pre-
više nauke i učenosti. Najbolje je bedaku,
koji ništa ne razumije, zahijevati od ljudi da
je svaka životinja bolja. Osvjedoči ti svoje
p i e, ostave samostan, i da podju među na-
rod ovako propovijedajući, kako ih je on
naučio. Ljudi su slušajući ovakove propovjedi
o jednakosti ma stali tražiti gradove i uništavati

bogatstva. Protiv njih ustanu obrtnici, braneći
boga tače, jer da im oni daju zaslužbu i živ-
ljenje svojim potrebama. Nastaje pak z na sve
strane. Štitećenik prodekovao je na dalje, da su
ljudi zločestni i da Bog najvoli životinje. Ljudi
zavedeni ov kovim riječima, stali su z sebe
svlačiti odijela misleći time ugojiti Bogu.
Hijeli su se požvinčati. Jedni su stali kuku-
rikati kao kokoti, drugi spustili se na ruke i
četveronoške trčali u crkvu lajući ko psi, hr-
zajući ko konji, tulači ko vuci, mekečeći ko
k z i. Sveti Nikola uhvati se za glavu, kad to
opazi i stane plakati.

U to mu dodje glas da ga je netko tu-
žio papa, da je on svemu zlu kriv, pa ga je
papa prokleo i skinuo ga sa biskupske sto-
lice i časti. Sveti Nikola, za čas onijemi, za-
tim klekne moleći Boga, da Bog učini kakovo
čudo ili da njemu dozvoli kakovo čudo učini-
ti. Bog ga ne usliša i nikakovo se čudo ne
dogodi. Od žalosti otidje, jer mu se sav svi-
jet pričini ko ludjaci, u daleku brdini, gdje
si sagradi šator i gdje je živio od bilja i ko-
rjenja. Još je bio dosta mlad, ali mu kosa i
brada posjedi od tuge i žalosti ko snijeg.
Narastala mu je do zemlje brada.

Jednog dana gleda, pazi i motri kakav
li se ono tamo daleko na cesti diže oblak.
Gleda sutra dan, oblak se sve bliže primiče.
Treći dan čuo je pjevanje hodočasnika. Ra-
zabere kroz prašinu ljude sa svežnjima i ko-
šarama u ruci, koji mu se sve više približuju.
To su bili ljudi iz njegove biskupije, koji
su bili proganjani od svjetine, a nešto i onih
koji su pravodobno došli k pameti i na sebe
opet stavili haljine. Opaziv sveoga Nkolu
oni kleknu, a sv. Niko'a propače. Pripovje-
dali mu, da su ga dugo tražili, a da ga je
vidio jedan poštarni momak, koji im je do-
javio, gdje se sveti biskup nalazi. Rekli su da
za uvijek žele svoje domove ostaviti i da uz
svoga sveca na ovoj brdini u miru božjem
žive. Oni koji nisu slušali njihove opomene,
neka se međusobno kolju, pale i dave i na-
dalje, dok se sasma ne unište ili dok ne dodje
od njih jači susjed ili tudjinac ih do kraja
savrna zemljom, ili ih odvede u tudje ropstvo.
Papa da je dočuo za njegova nedužnost i
da ga sada blagoslivlje. Oj radosti i sreće
što je iz njega skinuta prokletstvo i da je
blagoslovljen sv. Nikola propače, izjahne i
umre. Pridošli svijet se zakune, da nikad neće
krenuti stramputom, da će se uvijek držati
čestitosti i pravdnosti. A

Poglavarstvo slob i kr pov. trgovišta Samobora

Br. 5554. Samobor, 18 XI 1925.

Predmet: Prolaza osiguranje od pogibelji.

Proglas

Radi uzdržavanja sigurnosti prolaza i
otklonjenja pogibelji, koja prijti općinstvu od
snijega i poledice izdaju se na osnovu §. 26.
toč. 7. zak. čl. XVI. 1870 o uređenju općina
i trgovišta i na osnovu zaključka XIX. skup-
štine trgovišnog zastupstva od 4. veljače
1905 ove mjestno-redarstvene odredbe:

1) Svaki gospodar i svaki upravitelj
kuće ili zemljišta uz kojega javni prolaz vodi,
imade kada bude snijega — pločnik ili stazu
uzduž kuće ili zemljišta odmah od snijega
očistiti i pepelom, pjeskom ili piljavinom po-
suti. Jednakim načinom imade se pločnik po-
suti i onda kada bude samo poledica.

Pločnici i staze imadu se očistiti i po-
suti do taracenog žlijeba (rigola) a gdje ovoga
nema — u širini do 2 metra.

2) Kada noću snijeg zapade, ili se po-
ledica načini, imade se napomenuto očišćenje
i posipavanje izvršiti najkasnije do 8 i pol sati

s jutra: kada pak snijeg danju pada ili se
poledica danju hvata, imade se taj posao iz-
vršiti odmah čim potreba nastane, pa i po v se
puta tako, da pločnici i staze, uvijek budu pri-
kladne za siguran i nesmetan prolaz.

3) Smrznuti snijeg i led nesmije se na
pločniku sjezicama ili drugim oštrim oruđem
sjeći, već sa zgodnim oruđjem struga i, da se
pločnik ne oštećuje.

4) Snijeg i led koji se iz dvorišta, iz-
vadja, nesmije se istovarivati na ceste i ulice
već zvan trgovišta uzduž okrajaka širokih op-
ćinskih puina.

5) Zabranjuje se bacati i istovarivati sni-
jeg i led u potočna korita.

6) Budući da izljevanje vode iz krovnih
žlijebova oštećuje pločnike te na njima čini
mlake i poledicu, određuje se da su vlastnici
kuća i drugih zgrada uzduž pločnika (ulica,
cesta) dužni što prije, ali najkasnije za šest
mjeseci počevši od dana ovoga proglaša, iz-
vesti odvodjenje svojih krovnih žlijebova u
podzemne odvodne kanale gdje takovi postoje.

7) Pod toč. 1, 2 i 6. ovoga proglaša
naložene radnje, izvesti će trgovišno pogla-
varstvo na trošak dotičnih gospodara, ako je
oni pravodobno ne izvrše.

8) Prekršitelji i nehajnici ovih odredaba
i zabrana kazniti će se po naredbi ministar-
stva unutrašnjih poslova i pravosudja od 30.
rujna 1857 globom od 5 D. do 250 D. n ili
zatvorom od 6 sati do 14 dana i po § 5 ces.
naredbe od 20. travnja 1854 pritegnuti na
podmirenje troškova nastalih kroz izvršeno iz-
vedenje radnja, koje su propustili izvršiti.

Načelnik: M. Šoštarić v. r. Bilježnik: Čop v. r.

Preporučam se cij. damama
za izradbu kostima, mantla, oprava,
dječjih opravica i t. d. po najnovi-
jem kroju uz umjerene cijene.

Sa veleštovanjem

Olga Štengl.

Obrtnička ul. 12.

Stan

od 2 sobe kuhinje i špajze. Iznajmjuje se
odmah. — Upitati Smidhenova ul. 24.

Tečajevi

u francuskom, engleskom i njemačkom po
Methodi Berlitz. — Adresa u upravi lista.

Gostiona

Franjo Tkalčić

(prije Ivan Badi)

Dnevno svježi zajutak, najbolja
Piješivička vina od g. 1923.
Svaki dan svježe pivo na čaše.
Primaju se abonenti uz znatan popust
Preporučuje se

Franjo Tkalčić

gostionar.

Prava i najbolja

Samobor. muštarda

(Gostiona)

Malinov sok, svakovrsno ukuhano voće
i marmelade

dobivaju se kod najpoznatije i najstarije samoborske
rodije

Katarine Tomšić

Samobor, Starogradska ulica br. 35.